

ตะลุย

ข้อสอบ วิ.อาญา ฎีกาเด็ด

รวบรวมโดย

พ.ต.อ.ชำนาญ ชื่นยินต์
รป.บ.(ตร.) รร.นายร้อยตำรวจ

น.บ. (มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์)

พบ.ม. (รัฐประศาสนศาสตร์) NIDA

น.ม. เอกกฎหมายมหาชน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ฝ่ายวิชาการสุตรไพศาล

www.soutpaisallaw.com

ข้อสอบ วิ.อาญา
ฎีกาเด็ด

นายร้อยตำรวจ

สายนิติกร และสายอื่นที่เกี่ยวข้อง

น.ม. เอกกฏหมายมหาชน (จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย)

ตะคุยข้อสอบวิ.อาญา ฎีกาเด็ด

ผลิตและจัดจำหน่ายโดย

สำนักพิมพ์สูตรไพศาล

วิสูตร - ורתัย ธนชัยวิวัฒน์

๑๕๕ เพชรเกษม ๖๓ ซอยวัดม่วง บางแค กทม. ๑๐๑๖๐

Tel. ๐-๒๔๑๓-๔๓๔๙, ๐-๒๔๑๓-๔๒๖๘-๙ FAX. ๐-๒๔๕๕-๕๐๒๗

www.soutpaisallaw.com

พิมพ์ครั้งที่ : 1

ปีที่พิมพ์ : พฤษภาคม 2556

บรรณาธิการ : แพรพรรณ บุญชม

Copyright @ เฟลท / ทอง

By Soutpaisal Law สงวนลิขสิทธิ์

จำนวน 1,000 เล่ม

ราคา 200 บาท

วิธีสั่งซื้อด่วน หลายทางเลือก ในการชำระค่าสินค้า

๑. ซื้อโดยตรง ณ สูตรไพศาล หรือจากตัวแทน, ซีเ็ดนุ้ค, แพร์พิทยา, ห้างร้านตัวแทนทั่วไทย
๒. โดยทางธนาคาร หรือโอนเงินผ่านตู้ ATM ได้ ๒๔ ชม. / โอนแล้ว FAX หรือโทรแจ้งการสั่งซื้อ
๓. โดยไปรษณีย์ แบนธนาณัติ (ออนไลน์) สั่งจ่าย สูตรไพศาล ปท. ภาษีเจริญ ๑๐๑๖๐ พร้อมใบสั่งซื้อ

หมายเลขบัญชี “สูตรไพศาล โดยนายวิสูตร ธนชัยวิวัฒน์”

ธนาคาร	สาขา	ออมทรัพย์	ธนาคาร	สาขา	ออมทรัพย์
กสิกรไทย	บางแค	053-2-13352-1	ทหารไทย	พรานนก	019-2-44357-0
กรุงเทพ	บางแค	120-4-91552-2	ไทยพาณิชย์	เพชรเกษม 69	112-2-04179-2
กรุงไทย	บางแค	040-1-01272-7	นครหลวง	หนองแขม	075-2-16007-0
กรุงศรีอยุธยา	เพชรเกษม 55	300-1-17888-8	ธนชาติ	เดอะมอลล์ บางแค	012-2-03500-4

คำนำ

“ตะลุยข้อสอบวิ.อาญา ฎีกาเด็ด” นี้ ได้จัดทำขึ้นต่อจาก “ตะลุยข้อสอบอาญา ฎีกาเด็ด” ซึ่งได้ออกไปก่อนหน้านี้ เช่นเดียวกัน เนื้อหาในหนังสือ “ตะลุยข้อสอบวิ.อาญา ฎีกาเด็ด” เล่มนี้ ยังคงใช้หลักการเดียวกันกับหนังสือ “ตะลุยข้อสอบอาญา ฎีกาเด็ด” คือ ประกอบไปด้วย ตัวบทกฎหมาย เฉพาะบทมาตราที่น่าสนใจและได้ถูกนำมาใช้เป็นข้อสอบประจำๆ เท่านั้น ที่สำคัญ คือ ได้คัดเอาคำพิพากษาศาลฎีกาที่น่าสนใจและอธิบายหลักกฎหมายมารวมไว้ให้ ณ ที่นี้ เพื่อจะช่วยให้ผู้อ่านจดจำและเข้าใจในหลักกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องนั้นๆ ได้ดียิ่งขึ้น โดยคำพิพากษาศาลฎีกาที่มีมาให้นี้จะเรียงลำดับเลขมาตราและตามปีที่มีคำพิพากษา นอกจากนี้ ยังมีตัวอย่างข้อสอบที่น่าสนใจซึ่งได้ดัดแปลงมาจากตัวบทกฎหมายหรือคำพิพากษาศาลฎีกาที่สำคัญๆ ทั้งนี้ สำหรับเป็นแนวทางในการฝึกหัดทำข้อสอบ และเพื่อให้ท่านดูเป็นแนวทางว่าข้อสอบจะออกมาในแนวทางหรือประเด็นใด (ในส่วนของพยานหลักฐานนั้น จะไม่รวมอยู่ในเล่มนี้ เพราะสูตรพิศาลได้แยกเป็นหนึ่งวิชาโดยเฉพาะแล้ว)

ฉะนั้น หนังสือเล่มนี้ จึงเหมาะอย่างยิ่งที่จะนำไปใช้ในสนามสอบข้าราชการตำรวจสายปราบปราม สายสอบสวน สายนิติกร หรือในสายอื่นๆ ทุกระดับ ที่จำเป็นต้องใช้วิชานี้ในการสอบ

ท้ายนี้ ขอส่งความปรารถนาดีและขอเป็นกำลังใจให้ทุกท่านประสบความสำเร็จในการสอบ ไม่ว่าจะเป็นการสอบคัดเลือกหรือสอบแข่งขันก็ตาม ขออวยพรให้ทุกท่าน “ประสบความสำเร็จในการสอบ” และโปรดจดจำเอาไว้เสมอว่า

“ ชัยชนะไม่ได้มีเพราะโชคช่วย ”

ด้วยความปรารถนาดี

ฝ่ายวิชาการ

สำนักพิมพ์สูตรพิศาล

เรื่อง

หน้า

ภาค ๑ ข้อความเบื้องต้น.....๑

ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป.....(๑ - ๑๕).....๒

ลักษณะ ๒ อำนาจพนักงานสอบสวนและศาล๒๒

หมวด ๑ หลักทั่วไป.....(๑๖)

หมวด ๒ อำนาจสืบสวนและสอบสวน.....(๑๗ - ๒๑)

หมวด ๓ อำนาจศาล.....(๒๒ - ๒๗)

ลักษณะ ๓ การฟ้องคดีอาญาและคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา๓๒

หมวด ๑ การฟ้องคดีอาญา.....(๒๘ - ๓๙)

หมวด ๒ การฟ้องคดีแพ่งที่เกี่ยวข้องกับคดีอาญา.....(๔๐ - ๕๑)

ลักษณะ ๔ หมายเรียกและหมายอาญา

หมวด ๑ หมายเรียก.....(๕๒ - ๕๖)

หมวด ๒ หมายอาญา

ส่วนที่ ๑ หลักทั่วไป.....(๕๗ - ๖๕)

ส่วนที่ ๒ หมายจับ.....(๖๖ - ๖๘)

ส่วนที่ ๓ หมายค้น.....(๖๙ - ๗๐)

ส่วนที่ ๔ หมายขัง หมายจำคุก.....(๗๑ - ๗๖)

**หมายเหตุ : (ตัวเลขที่อยู่ในวงเล็บคือเลขมาตราในเรื่องนั้นๆ)

ลักษณะ ๕ จับ ขัง จำคุก คั่น ปล่อยชั่วคราว ๖๒

หมวด ๑ จับ ขัง จำคุก.....(๗๗ - ๙๐)

หมวด ๒ คั่น.....(๙๑ - ๑๐๕)

หมวด ๓ ปล่อยชั่วคราว..... (๑๐๖ - ๑๑๙ ทวิ)

ภาค ๒ สอบสวน ๘๙

ลักษณะ ๑ หลักทั่วไป.....(๑๒๐ - ๑๒๙)

ลักษณะ ๒ การสอบสวน

หมวด ๑ การสอบสวนสามัญ.....(๑๓๐ - ๑๔๗)

หมวด ๒ การชั้นสูตรพลิกศพ.....(๑๔๘ - ๑๕๖)

ภาค ๓ วิธีพิจารณาในศาลชั้นต้น ๑๒๔

ลักษณะ ๑ ฟ้องคดีอาญาและไต่สวนมูลฟ้อง.....(๑๕๗ - ๑๗๑)

ลักษณะ ๒ การพิจารณา.....(๑๗๒ - ๑๘๑)

ลักษณะ ๓ คำพิพากษาและคำสั่ง.....(๑๘๒ - ๑๙๒)

ภาค ๔ อุทธรณ์และฎีกา ๑๙๗

ลักษณะ ๑ อุทธรณ์

หมวด ๑ หลักทั่วไป.....(๑๙๓ - ๒๐๒)

หมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นอุทธรณ์.....(๒๐๓ - ๒๑๕)

ลักษณะ ๒ ฎีกา

หมวด ๑ หลักทั่วไป.....(๒๑๖ - ๒๒๔)

หมวด ๒ การพิจารณา คำพิพากษาและคำสั่งชั้นฎีกา.....(๒๒๕)

ภาค ๖ การบังคับตามคำพิพากษาและค่าธรรมเนียม.....๒๖๑

หมวด ๑ การบังคับตามคำพิพากษา.....(๒๔๕ - ๒๕๑)

หมวด ๒ ค่าธรรมเนียม.....(๒๕๒ - ๒๕๘)

ภาค ๗ อภัยโทษ เปลี่ยนโทษหนักเป็นเบาและลดโทษ (๒๕๙ - ๒๖๗).....๒๖๗

ภาค ๑
ข้อความเบื้องต้น

มาตรา ๑-๑๑๙ ทวิ

ตะลุยข้อสอบ วิธีพิจารณาความอาญา / ฎีกาเด็ด

คำสั่ง จงเลือกคำตอบข้อที่ถูกต้องที่สุดเพียงข้อเดียว

คำแนะนำ การนำตัวบทกฎหมายมาประกอบไปพร้อมกับการหัดทำข้อสอบจะช่วยให้การจดจำของท่านได้ดียิ่งขึ้น

หมายเหตุ หากมีข้อสอบหรือเฉลยคำตอบในข้อใดที่แตกต่างหรือขัดแย้งจากตัวบทกฎหมาย, คำพิพากษาของศาลฎีกา (ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากการพิมพ์ หรือได้มีคำพิพากษายกฟ้องแล้วได้วางหลักให้แตกต่างจากคำตอบ) ขอให้ท่านได้ยึดถือตัวบทกฎหมายที่ถูกต้องหรือคำพิพากษาที่มีภายหลังเป็นสำคัญ

มาตรา ๒

ในประมวลกฎหมายนี้

(๔) “**ผู้เสียหาย**” หมายความว่า บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดฐานใดฐานหนึ่ง รวมทั้งบุคคลอื่นที่มีอำนาจจัดการแทนได้ ดังบัญญัติไว้ในมาตรา ๔, ๕ และ ๖

(๗) “**คำร้องทุกข์**” หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๕/๒๕๔๑

มาตรา ๒ (๔)

การที่โจทก์ระบุชื่อผู้เสียหายในฟ้องผิดพลาดและรายการผลการตรวจชั้นสูตรบาดแผลหรือศพของแพทย์ระบุชื่อผู้บาดเจ็บผิดพลาดไปบ้างเฉพาะในหน้าหลังส่วนหน้าแรกถูกต้องนั้น ถือได้ว่าเป็นข้อผิดพลาดเล็กน้อย ทั้งจำเลยก็นำสืบต่อสู้โดยอ้างฐานที่อยู่ขณะเกิดเหตุมิได้หลงต่อสู้กับตัวผู้เสียหายแต่อย่างใด ข้อผิดพลาดดังกล่าวจึงไม่ถึงกับทำให้รับฟังไม่ได้ว่าโจทก์รวมเป็นผู้เสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๓๓/๒๕๔๑

มาตรา ๒ (๔)

สัญญาซื้อขายตามที่จำเลยที่ ๑ อ้างส่งก็เป็นเรื่องเกี่ยวข้องกับโจทก์ การที่จำเลยที่ ๑ นำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานดังกล่าว ย่อมมีผลกระทบต่อสิทธิหรือส่วนได้เสียของโจทก์โดยตรง เช่นนี้ โจทก์ย่อมได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ ในความผิดฐานนำสืบหรือแสดงพยานหลักฐานอันเป็นเท็จในการพิจารณาคดี เพราะอาจมีผลให้โจทก์ถูกบังคับคดีในคดีแพ่งดังกล่าว โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องจำเลยที่ ๑ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) และมาตรา ๒๘ (๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๘๐/๒๕๔๑

มาตรา ๒(๔)

ปัญหาที่ว่าที่ดินพิพาทเป็นที่ป่าช้าเดิมตามความเห็นเบื้องต้นจากผลการสอบสวนของเจ้าหน้าที่ ยังมิได้ผ่านกระบวนการเพิกถอนที่โจทก์ร่วมผู้มีชื่อใน น.ส. ๓ มีโอกาสที่จะพิสูจน์โต้แย้งโดยเต็มที่ ได้ โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายโดยนิตินัยในความผิดฐานบุกรุก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๓๙๖/๒๕๔๑

มาตรา ๒ (๔)

เช็คพิพาทมีมูลหนี้เดิมมาจากการซื้อขายที่ดินซึ่งโจทก์กับ ว. เป็นหุ้นส่วนขายที่ดินให้แก่จำเลยบุคคลทั้งสองจึงต่างมีสิทธิและมีผลประโยชน์ร่วมกันในเงินค่าที่ดิน แต่หนี้ดังกล่าวได้แปลงหนี้เป็นหนี้เงินกู้ยืม โดยโจทก์เป็นเจ้าหนี้ผู้ให้กู้และจำเลยออกเช็คเพื่อชำระหนี้รายนี้ ดังนั้น การที่ ว. นำเช็คพิพาทไปเข้าบัญชีของตนเพื่อเรียกเก็บเงินตามเช็คพิพาท เชื่อได้ว่าโจทก์มอบเช็คพิพาทให้ ว. กระทำการดังกล่าวแทนโจทก์ตามหน้าที่ของตนเท่านั้น โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจฟ้องคดีนี้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๐๗/๒๕๔๒

มาตรา ๒(๔)

จำเลยเป็นตัวแทนของคณะนายทหารประเทศเนเธอร์แลนด์นำเช็ค ๔ ฉบับไปชำระหนี้ให้แก่การสื่อสารแห่งประเทศไทย ๓ ฉบับ และบริษัท ท. อีก ๑ ฉบับ ซึ่งตราใบที่เช็คทั้งสี่ฉบับยังมิได้ส่งมอบให้แก่การสื่อสารฯ และบริษัท ท. เช็คทั้งสี่ฉบับจึงยังไม่โอนไปยังการสื่อสารฯ และบริษัท ท. คณะนายทหารดังกล่าวยังเป็นเจ้าของเช็คทั้งสี่ฉบับ และเป็นผู้ได้รับความเสียหาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๙๕๗/ ๒๕๔๒

มาตรา ๒(๔)

การที่จำเลยที่ ๑ แจ้งความแก่พนักงานสอบสวนว่าโฉนดที่ดินของสมบัติซึ่งอยู่ในความครอบครองของจำเลยที่ ๑ ได้สูญหายไป แล้วนำสำเนาบันทึกประจำวันเกี่ยวกับคดีไปแสดงต่อเจ้าพนักงานที่ดินเพื่อใช้เป็นหลักฐานในการขอออกใบแทนโฉนดที่ดินทำให้เจ้าพนักงานที่ดินหลงเชื่อออกใบแทนโฉนดที่ดินให้แก่จำเลยที่ ๑ แม้ข้อความที่จำเลยที่ ๑ แจ้งจะเป็นความเท็จเพราะความจริงโฉนดที่ดินอยู่ที่โจทก์ แต่จำเลยที่ ๑ กระทำต่อเจ้าพนักงานมิได้พาดพิงไปถึงโจทก์อันจะถือว่าโจทก์ได้รับความเสียหายโดยตรง หลักฐานใบแทนโฉนดที่ดินที่เจ้าพนักงานที่ดินออกให้แก่จำเลยที่ ๑ คงมีรายการสาระสำคัญเช่นเดียวกับโฉนดที่ดินที่ถูกยกเลิกไปสิทธิของโจทก์หากจะพึงมีเป็นอย่างไรในฐานะทายาทหรือเจ้าหนี้กองมรดกก็คงมีอยู่ตามเดิมมิได้ถูกกระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำของจำเลยที่ ๑ เพราะโจทก์ยังคงมีสิทธิเป็นเจ้าของกรรมสิทธิ์รวมในที่ดินในฐานะทายาทของสมบัติ และมีสิทธิว่ากล่าวเอาแก่กองมรดกในฐานะเจ้าหนี้ได้เช่นเดิม โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหาย ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑๗๖/ ๒๕๔๒

มาตรา ๒(๔)

จำเลยเป็นเจ้าหน้าที่การเงินการบัญชีผู้รับผิดชอบเก็บรักษาเงินต่างๆ ของสหกรณ์ออมทรัพย์โจทก์ร่วม เมื่อคณะกรรมการของโจทก์ร่วมอนุมัติให้สมาชิกกู้เงินแล้ว แต่ยังไม่ได้นำส่งมอบเงินให้แก่สมาชิก หรือเงินกู้ตามสัญญาใหม่ซึ่งจะต้องหักเงินบางส่วนชำระหนี้เก่าที่ยังค้างชำระอยู่ รวมทั้งเงินของสมาชิกผู้ขอลาออกจากสมาชิกโจทก์ร่วมซึ่งโจทก์ร่วมจะต้องหักเงินของสมาชิกใช้หนี้ให้เสร็จสิ้นก่อนจะอนุมัติให้ลาออกเงินเหล่านี้นับว่าเป็นกรรมสิทธิ์และอยู่ในความครอบครองของโจทก์ร่วมอยู่ กรรมสิทธิ์ในเงินดังกล่าวยังมิได้ออนไปยังสมาชิกของโจทก์ร่วมเพราะยังมิได้มีการส่งมอบเงินดังกล่าวให้แก่กันโดยชอบ เมื่อจำเลยยกยอกเงินดังกล่าวไปโจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่จำเลยได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ๓๔๙ / ๒๕๔๓

มาตรา ๒(๔)

จำเลยสั่งจ่ายเช็คพิพาท ซึ่งเป็นเช็คผู้ถือเพื่อชำระหนี้แก่โจทก์โดยจำเลยฝากเช็คไว้กับ ป. เพื่อมอบให้แก่โจทก์ เมื่อโจทก์ได้รับมอบเช็คจาก ป. แล้ว โจทก์

จึงเป็นบุคคลที่มีเช็คไว้ในครอบครองโดยฐานเป็นผู้รับเงินยืมเป็นผู้ถือเช็ค โจทก์จึงเป็นผู้ทรงโดยชอบตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ มาตรา ๙๐๔ ประกอบ มาตรา ๙๘๘ (๔) แม้โจทก์จะมอบให้ผู้อื่นนำเช็คไปเรียกเก็บเงินแทน และถูกธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงินก็เป็นเพียงนำเช็คไปเรียกเก็บเงินแทนโจทก์เท่านั้น เมื่อไม่ปรากฏว่าโจทก์ได้มอบหรือโอนสิทธิอันเกิดแต่เช็คพิพาทให้แก่ผู้อื่นนั้นแล้วโจทก์ก็ยังคงเป็นผู้ทรงเช็คพิพาทอยู่ในขณะที่ธนาคารปฏิเสธการจ่ายเงิน โจทก์จึงเป็นผู้เสียหายมีอำนาจฟ้องคดีได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๗๑ / ๒๕๔๔

มาตรา ๒(๔)

จำเลยที่ ๑ เป็นโจทก์ฟ้องโจทก์คดีนี้เป็นจำเลยต่อศาลในข้อหาละเมิดและเรียกค่าเสียหาย ระหว่างพิจารณา ศาลแพ่งได้มีคำสั่งคุ้มครองประโยชน์ชั่วคราว โดยให้จำเลยที่ ๑ จัดการเก็บเงินค่าเช่าอาคาร ร้านค้าและแผงลอยในตลาดของโจทก์แล้วนำเงินมาวางศาลทุกเดือน จำเลยทั้งสามได้เก็บเงินค่าเช่าแผงลอยในตลาดจำนวน ๑๑,๕๖๕ บาท แล้วไม่นำไปวางศาลตามคำสั่งศาลแพ่งในคดีดังกล่าว แต่เงินค่าเช่าที่จำเลยทั้งสามรับไว้ดังกล่าวยังมีไม่ใช่เป็นเงินของโจทก์ ดังนั้นไม่ว่าจำเลยทั้งสามจะได้ร่วมกันเบียดบังเอาเงินที่ได้รับไว้วันนั้นเป็นของตนโดยทุจริตจริงหรือไม่ก็ตาม ก็ไม่อาจเป็นความผิดฐานยกยอกทรัพย์ของโจทก์ได้ โจทก์ไม่ใช่ผู้เสียหาย ไม่มีสิทธินำคดีมาฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๓๑๐๐/๒๕๔๗

มาตรา ๒ (๔), ๓๐

จำเลยได้แจ้งความร้องทุกข์โจทก์ร่วมในข้อหาทำร้ายร่างกาย โจทก์ร่วมให้การรับสารภาพเนื่องจากโจทก์ร่วมทำร้ายร่างกายจำเลยหลังจากจำเลยใช้อาวุธมีดแทงโจทก์ร่วมแล้ว ซึ่งคดีดังกล่าวพนักงานอัยการได้แยกฟ้องโจทก์ร่วมในข้อหาทำร้ายร่างกาย ศาลมีคำพิพากษาปรับโจทก์ร่วมแล้ว จึงฟังได้ว่าโจทก์ร่วมมีส่วนกระทำความผิดฐานทำร้ายร่างกายจำเลยในเหตุการณ์ที่จำเลยใช้มีดแทงโจทก์ร่วมในคดีนี้ โจทก์ร่วมจึงมิใช่ผู้เสียหายตามความหมายใน ป.วิ.อาญา มาตรา ๒(๔) และทำให้ไม่มีอำนาจที่จะขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ตามมาตรา ๓๐ โจทก์ร่วมไม่มีอำนาจยื่นฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๖๙๑/๒๕๔๗

มาตรา ๒(๔)

การที่จำเลยหลอกลวงโจทก์ร่วมโดยกล่าวเท็จว่าจะนำเงินไปซื้อเบียร์เลี้ยงทหารรายละ ๒,๐๐๐ บาท และจะได้ผลประโยชน์ตอบแทนรายละ ๕๕๐ บาท เป็นเพียงข้ออ้างของจำเลยเพื่อจูงใจให้โจทก์ร่วมหลงเชื่อและยินยอมมอบเงินให้จำเลย โจทก์ร่วมได้รับความเสียหายจากการกระทำของจำเลย โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๕๑๖๒/๒๕๔๗

มาตรา ๒ (๔)

ว. บิดาโจทก์ซึ่งเป็นผู้เสียหายโดยตรงจากการกระทำความผิดฐานฉ้อโกงของจำเลยถึงแก่ความตายโดยไม่ได้ถูกทำร้ายถึงตายตามมาตรา ๕ (๒) โจทก์ในฐานะเป็นผู้สืบสันดานจึงไม่มีอำนาจจัดการแทน ว. ฟ้องจำเลยได้ เมื่อ ว. เพียงแต่ร้องทุกข์โดยยังไม่ได้ฟ้องคดี ย่อมไม่ต้องด้วยบทบัญญัติมาตรา ๒๙ ที่โจทก์จะดำเนินคดีต่าง ว. ผู้ตายต่อไปได้ โจทก์จึงไม่เป็นผู้เสียหายตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒(๔) ไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในความผิดดังกล่าว

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๐๖๒/๒๕๔๘

มาตรา ๒ (๔)

โจทก์ตกลงให้ อ. ทำสัญญากู้ยืมเงินจากสหกรณ์เป็นเงิน ๕๐๐,๐๐๐ บาท โดยโจทก์จดทะเบียนจำนองที่ดินของโจทก์เป็นประกันหนี้ เหตุที่ต้องให้ อ. เป็นผู้กู้ยืม เพราะโจทก์ไม่ได้เป็นสมาชิกของสหกรณ์ดังกล่าว ต่อมา อ. ไปรับเงินที่กู้ยืมซึ่งเมื่อคิดหักชำระหนี้สินและค่าหุ้นแล้ว คงได้รับเป็นเงิน ๔๓๑,๙๒๘ บาท จึงต้องถือว่า อ. เป็นลูกหนี้ชั้นต้นที่ต้องรับผิดชอบต่อสหกรณ์ และเป็นเจ้าของผู้มีกรรมสิทธิ์ในเงินที่กู้ยืมจากสหกรณ์ トラบเท่าที่ยังไม่ได้โอนกรรมสิทธิ์ต่อให้แก่ผู้ใด ทั้งโจทก์ไม่ได้มอบให้จำเลยเป็นตัวแทนไปรับเงินจาก อ. ดังนั้น การที่ อ. มอบเงินให้แก่จำเลยเพื่อฝากต่อให้แก่โจทก์ย่อมเป็นเรื่องความรับผิดชอบระหว่าง อ. กับจำเลย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่จะนำคดีมาฟ้องจำเลยในความผิดฐานยักยอกเงินดังกล่าวที่เป็นของ อ. ไปได้ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔)

คำพิพากษาศาลฎีกา ๗๒๓๘/๒๕๔๙**มาตรา ๒ (๔)**

ความผิดฐานพรางผู้เยาว์โดยผู้เยาว์ไม่เต็มใจไปด้วยเพื่อการอนาจารตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๑๘ วรรคสาม ตามฟ้องก็ดี ความผิดฐานพรางผู้เยาว์ไปเพื่อการอนาจารโดยผู้เยาว์เต็มใจไปด้วยตามมาตรา ๓๑๙ วรรคแรก ที่พิจารณาได้ความที่ดีมีองค์ประกอบความผิดร่วมกันประการหนึ่งว่า “ผู้ใดพรางผู้เยาว์อายุกว่าสิบห้าปีแต่ยังไม่เกินสิบแปดปีไปเสียจากบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแล...” ซึ่งจะเห็นได้ว่าวัตถุประสงค์แห่งการกระทำความผิดกฎหมายทั้งสองมาตรานี้ที่กฎหมายมุ่งคุ้มครองคืออำนาจปกครองของบิดามารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลนั่นเอง มิใช่ตัวผู้เยาว์ที่ถูกพราง ดังนั้น ผู้เสียหายคือบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดทั้งสองมาตรานี้ตามมาตรา ๒ (๔) แห่ง ป.วิ.อาญา จึงได้แก่ บิดา มารดา ผู้ปกครองหรือผู้ดูแลผู้เยาว์ทั้งสองในขณะที่จำเลยทั้งสามกับพวก ร่วมกันกระทำความผิด หาใช่ตัวผู้เยาว์ คือโจทก์ร่วมทั้งสองไม่

คำพิพากษาศาลฎีกา ๖๕๐๙/๒๕๔๙**มาตรา ๒(๔)**

บริษัทโจทก์ที่ ๕ เป็นเพียงผู้ให้การสนับสนุนด้านทรัพย์สินและการเงินในกิจการของบริษัทจำเลยที่ ๑ เท่านั้น โดยโจทก์ที่ ๕ มิได้เป็นผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๑ ประกอบกับการกระทำของจำเลยทั้งห้าตามคำฟ้องมีผลกระทบโดยตรงต่อโจทก์ที่ ๑ ถึงที่ ๔ ที่ต้องถูกปรับออกจากความเป็นกรรมการและผู้ถือหุ้นของจำเลยที่ ๑ เท่านั้น มิได้พาดพิงไปถึงโจทก์ที่ ๕ อันจะถือว่าโจทก์ที่ ๕ ได้รับความเสียหายโดยตรง สิทธิของโจทก์ที่ ๕ มิได้ถูกกระทบกระเทือนเนื่องจากการกระทำของจำเลยทั้งห้า โจทก์ที่ ๕ จึงไม่ใช่ผู้เสียหายที่มีอำนาจฟ้องในความผิดฐานปลอมเอกสารและใช้เอกสารปลอมและไม่มีสิทธิอุทธรณ์ฎีกาคำพิพากษาของศาลล่างทั้งสองที่พิพากษายกฟ้องโจทก์ที่ ๕

คำพิพากษาศาลฎีกา ๕๗๙๙/๒๕๔๙**มาตรา ๒(๔)**

จำเลยและ ป. ชื่อน้ำมันเชื้อเพลิงจากบริษัท ร. ซึ่งโจทก์ร่วมเป็นกรรมการ เช็คพิพาททั้งสี่ฉบับแม้จะเป็นเช็คออกให้แก่ผู้ซื้อ แต่เป็นเช็คที่จำเลยและ ป. ร่วมกันออกเพื่อชำระหนี้ค่าน้ำมันเชื้อเพลิงให้แก่บริษัท ร. มิใช่ชำระหนี้ให้แก่โจทก์ ร่วมเป็นส่วนตัว บริษัท ร. จึงเป็นผู้ทรงเช็คพิพาท แม้โจทก์ร่วมจะเป็นกรรมการผู้มี อำนาจของบริษัท ร. โจทก์ร่วมในฐานะส่วนตัวก็ไม่อยู่ในฐานะผู้ทรงเช็คพิพาท และ มิใช่ผู้เสียหายที่จะมีอำนาจร้องทุกข์ขอให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่จำเลยได้ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยเป็นคดีนี้

คำพิพากษาศาลฎีกา ๕๓๔๒/๒๕๔๙

มาตรา ๒ (๔), ๓๐, มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบ ๒๒๕

ข้อเท็จจริงรับฟังได้เป็นยุติตามฟ้องโจทก์ว่า เหตุที่รถทั้งสองเกิดเฉี่ยวชนกัน ทำให้รถยนต์ทั้งสองคันเสียหายและผู้ตายถึงแก่ความตาย ผู้ตายมีส่วนประมาทอยู่ ด้วย จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยสำหรับความผิดตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๙๑ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) และไม่มีอำนาจเข้าร่วมเป็นโจทก์กับ พนักงานอัยการตามมาตรา ๓๐ ที่ศาลชั้นต้นอนุญาตให้ ศ. บุตรผู้ตายเข้าร่วมเป็น โจทก์กับพนักงานอัยการจึงไม่ชอบ

ปัญหาดังกล่าวเป็นข้อกฎหมายเกี่ยวกับความสงบเรียบร้อย แม้ไม่มีคู่ความ ฝ่ายใดฎีกา ศาลฎีกามีอำนาจยกขึ้นวินิจฉัยเองได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๙๕ วรรคสอง ประกอบมาตรา ๒๒๕

คำพิพากษาศาลฎีกา ๓๙๙๑/๒๕๔๙

มาตรา ๒ (๔)

ความเสียหายที่เกิดขึ้นสำหรับความผิดฐานปลอมเอกสารสิทธิจะต้องเป็น ความเสียหายที่เกิดขึ้นเพราะข้อความแห่งเอกสารสิทธินั้น แต่ข้อความในเอกสาร สิทธิที่โจทก์ฟ้องว่าจำเลยกับพวกปลอมไม่มีข้อความเกี่ยวข้องกับตัวผู้ร้องเลย ทั้งการที่ จำเลยกับพวกนำหนังสือมอบอำนาจซึ่งเป็นเอกสารสิทธิปลอมไปยื่นต่อเจ้าพนักงาน ผู้มีหน้าที่รับคำขอจดทะเบียนเกี่ยวกับที่ดินเพื่อแสดงว่า จ. ได้มอบอำนาจให้ พ. ซื้อและขายที่ดิน ก็ไม่เกิดผลกระทบโดยตรงต่อทรัพย์สินของผู้ร้อง เนื่องจาก หนังสือมอบอำนาจเป็นเอกสารสิทธิปลอมจึงไม่ก่อให้เกิดสิทธิการซื้อและขายที่ดิน

ระหว่าง จ. กับผู้ขายหรือผู้ซื้อ ที่ดินจึงมิใช่สินสมรสระหว่างผู้ร้องกับ จ. ผู้ร้องจึงไม่เป็นบุคคลที่ได้รับความเสียหายเพราะการกระทำของจำเลยกับพวกตามที่โจทก์ฟ้อง หากผู้ร้องได้รับความเสียหายเพราะการกระทำของจำเลยกับพวกก็ชอบที่จะไปดำเนินคดีในทางแพ่งได้ ผู้ร้องจึงไม่ใช่ผู้เสียหายตามความหมายของ ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) ไม่มีสิทธิขอเข้าร่วมเป็นโจทก์กับพนักงานอัยการ

คำพิพากษาศาลฎีกา ๑๓๔๓/๒๕๔๙

มาตรา ๒(๔)

จำเลยทั้งสองกับพวกและผู้เสียหายได้ทำพิธีปลุกเสกเหรียญรัชกาลที่ ๕ เพื่อให้ได้เลขท้าย ๒ ตัว ของรางวัลที่ ๑ สลากกินแบ่งรัฐบาล เมื่อได้เลข ๙๖ มาแล้วจำเลยทั้งสองกับพวกและผู้เสียหายตกลงกันว่าจะไปซื้อหวยใต้ดิน ผู้เสียหายได้มอบเงินจำนวน ๕๐,๐๐๐ บาท ให้จำเลยที่ ๒ เพื่อซื้อหวยใต้ดิน หลังจากมอบเงินให้จำเลยที่ ๒ แล้ว จำเลยที่ ๒ กับพวกก็หลบหนีไป พฤติการณ์ของผู้เสียหายดังกล่าวข้างต้นเป็นการร่วมกับจำเลยทั้งสองกับพวกเล่นการพนัน สลากกินรวบอันเป็นการกระทำที่ผิดกฎหมายมีโทษทางอาญา ผู้เสียหายคดีนี้จึงไม่ใช่ผู้เสียหายโดยนิตินัยที่จะมีสิทธิร้องทุกข์ขอให้เจ้าพนักงานตำรวจดำเนินคดีแก่จำเลยทั้งสองในความผิดฐานฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดอันยอมความได้ พนักงานสอบสวนย่อมไม่มีอำนาจสอบสวน และพนักงานอัยการโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๑๔๗/๒๕๕๐

มาตรา ๒ (๔), ๕ (๑), ๓ (๒)

ประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๒๗๗ วรรคแรก บัญญัติให้ผู้กระทำชำเรา เด็กหญิงอายุยังไม่เกิน ๑๕ ปี ซึ่งมีใช้ภริยาของตนนั้น มีความผิดโดยไม่คำนึงว่า เด็กหญิงนั้นจะยินยอมหรือไม่ก็ตามแต่หากเด็กหญิงนั้นยินยอมก็มีได้หมายความว่า เด็กหญิงนั้นมีส่วนร่วมในการกระทำความผิดด้วย เมื่อเด็กหญิงทั้งสามถูกกระทำชำเรา แม้เด็กหญิงทั้งสามจะยินยอมก็เป็นบุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดข้อหานี้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) โจทก์ร่วมที่ ๒ ที่ ๓ และที่ ๕ ในฐานะผู้แทนโดยชอบธรรมย่อมมีอำนาจจัดการแทนเด็กหญิงทั้งสามตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๕ (๑) และมีสิทธิยื่นคำร้องขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ในความผิดข้อหานี้ได้ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๓ (๒)

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๔๒๑๒/๒๕๕๐

มาตรา ๒(๔)

ส. และสามีมิได้กระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ และทางราชการมิได้ยึดทรัพย์สินของ ส. การที่ ส. มอบเงิน ๓๐๕,๐๐๐ บาท แก่จำเลย สืบเนื่องมาจากการหลอกลวงของจำเลยด้วยข้อความอันเป็นเท็จ มิใช่ ส. หรือสามีกระทำความผิดเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษแล้ว ส. มอบเงินแก่จำเลยเพื่อให้สินบนแก่เจ้าพนักงานเพื่อให้ ส. หรือสามีพ้นจากความผิด จึงถือไม่ได้ว่า ส. ได้ร่วมกับจำเลยนำสินบนไปให้แก่เจ้าพนักงานเพื่อจูงใจให้กระทำการอันมิชอบด้วยหน้าที่ ส. ย่อมเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย มีสิทธิที่จะร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยฐานฉ้อโกงได้

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๗๖๗๑/๒๕๕๐

มาตรา ๒(๔)

จำเลยเป็นผู้จัดการสาขาของบริษัทโจทก์ร่วม การที่จำเลยรับเงินจาก บ. ผู้ค้าประกันการทำงานของ น. พนักงานโจทก์ร่วมที่ยักยอกเงินของโจทก์ร่วมไปแล้ว จำเลยได้ทำสัญญาในฐานะผู้จัดการของโจทก์ร่วม มีสาระสำคัญว่า บ. ได้ชำระเงินให้โจทก์ร่วม และโจทก์ร่วมถือว่า บ. ได้ปฏิบัติตามสัญญาคำประกันครบถ้วน ไม่ติดใจดำเนินคดีแพ่งหรือคดีอาญากับ บ. อีกต่อไป เงินที่จำเลยรับไว้จาก บ. จึงเป็นของโจทก์ร่วม เพราะโจทก์ร่วมต้องรับผลในการกระทำของจำเลยในอันที่จะไปเรียก บ. ชำระเงินอีกไม่ได้ เนื่องจาก บ. อาจนำสัญญาดังกล่าวมาแสดงว่าได้ชำระหนี้ให้โจทก์ร่วมแล้ว การที่จำเลยไม่ได้แจ้งให้โจทก์ร่วมทราบ หรือไม่ได้รับอนุมัติจากผู้จัดการเขตของโจทก์ร่วมตามระเบียบที่โจทก์ร่วมวางไว้ จะนำมาอ้างว่ามีใช้ตัวแทนของโจทก์ร่วมหาได้ไม่ หากเป็นการผิดระเบียบก็เป็นเรื่องที่โจทก์ร่วมต้องว่ากล่าวกับจำเลยและไม่ผูกพัน บ. ซึ่งเป็นบุคคลภายนอกผู้ทำการโดยสุจริต การที่จำเลยรับเงินไว้แทนโจทก์ร่วมแล้วเบียดบังเป็นของจำเลยโดยทุจริต โจทก์ร่วมจึงเป็นผู้เสียหายและมีอำนาจร้องทุกข์ได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ๓๒๕๒/๒๕๕๓

มาตรา ๒ (๗)

จำเลยแจ้งความต่อร้อยตำรวจโท อ. เพื่อเป็นหลักฐาน หากจะมีข้อความบางส่วนเป็นเท็จหรือผิดความจริงไปบ้าง ก็ยังไม่เป็นเหตุที่จะทำให้ร้อยตำรวจโท อ. ต้องทำการสอบสวน เนื่องจากไม่เป็นคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๗) เมื่อจำเลยไม่มีเจตนาจะมอบเรื่องให้พนักงานสอบสวนดำเนินคดีแก่โจทก์ การแจ้ง

ความของจำเลยจึงไม่ก่อให้เกิดความเสียหายแก่โจทก์อันจะเป็นเหตุให้โจทก์มีอำนาจฟ้องคดีเพื่อเอาผิดต่อจำเลยในความผิดฐานแจ้งข้อความอันเป็นเท็จแก่เจ้าพนักงานได้

คำพิพากษาศาลฎีกา ๓๗๙๗ / ๒๕๔๓

มาตรา ๒(๗)

พฤติการณ์ที่จำเลยเข้าไปในบ้านโจทก์ แม้เดิมจะเคยเข้าไปอันเป็นการถือวิสาสะทำให้ไม่เป็นความผิด แต่เมื่อโจทก์กับสามีไล่ให้ออกจากบ้าน จำเลยไม่ยอมออก ลากตัวออกไปยังกลับเข้ามาอีก จึงเป็นความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในเวลากลางคืน ส่วนในวันรุ่งขึ้น (วันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๗) จำเลยเข้าไปในบ้านโจทก์อีก โดยไม่ปรากฏข้อเท็จจริงว่า โจทก์หรือสามีโจทก์อนุญาต จึงเป็นความผิดฐานบุกรุกเคหสถานตาม ป. อาญา มาตรา ๓๖๔ อีกกระทงหนึ่งตามเอกสารการร้องทุกข์ได้ระบุข้อความว่า “และต่อมาในวันรุ่งขึ้น เวลาประมาณ ๗.๐๐ นาฬิกา จำเลยได้มาที่บ้านอีกครั้ง พร้อมกับได้พูดยืนยันตามที่ได้พูดเมื่อคืนเป็นความจริง ...” จากข้อความดังกล่าว แสดงว่าโจทก์ได้แจ้งความร้องทุกข์เกี่ยวกับความผิดฐานบุกรุกเคหสถานในวันที่ ๑๐ มิถุนายน ๒๕๓๗ แล้วโดยโจทก์ไม่จำเป็นต้องระบุถึงมาตราความผิดแต่ประการใด

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๒๒๘ / ๒๕๔๔

มาตรา ๒ (๗), ๑๒๑ วรรคสอง

หนังสือมอบอำนาจของโจทก์ร่วมมีข้อความแต่เพียงว่าโจทก์ร่วมมอบอำนาจให้ ร. จัดการแจ้งความเรื่องเช็คคืน โดยไม่ได้ระบุให้มีอำนาจแจ้งความเพื่อดำเนินคดีแก่จำเลย จึงไม่ชัดแจ้งว่าโจทก์ร่วมซึ่งเป็นผู้เสียหายมีเจตนาที่จะให้จำเลยต้องรับโทษทั้งได้ความว่า เหตุที่แจ้งความร้องทุกข์ก็เพราะไม่ต้องการให้เช็คขาดอายุความ จึงไม่เป็นคำร้องทุกข์ ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒(๗) เมื่อความผิดต่อพระราชบัญญัติว่าด้วยความผิดอันเกิดจากการใช้เช็ค พุทธศักราช ๒๕๓๔ เป็นคดีความผิดอันยอมความได้ แต่ไม่มีคำร้องทุกข์ ย่อมห้ามมิให้พนักงานสอบสวนทำการสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง การสอบสวนของพนักงานสอบสวนจึงเป็นการกระทำโดยไม่มีอำนาจต้องถือว่าไม่ได้มีการสอบสวนโดยชอบ พนักงานอัยการโจทก์จึงไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกา ๖๘๙๔/๒๕๔๙

มาตรา ๒ (๗)

หนังสือร้องทุกข์ของโจทก์ร่วมซึ่งมีข้อความว่า มีการละเมิดลิขสิทธิ์ของโจทก์ร่วมที่บริเวณศูนย์การค้าซีคอนสแควร์ ขอแจ้งความร้องทุกข์เพื่อให้ดำเนินการตามกฎหมายต่อไป ถือได้ว่าเป็นคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๗) แล้วไม่จำเป็นต้องระบุชื่อหรือรูปพรรณของผู้กระทำความผิด

คำพิพากษาศาลฎีกา ๖๖๔๔/๒๕๔๙

มาตรา ๒ (๗), ๑๒๐

ความผิดฐานหมิ่นประมาทตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๒๖ และ ๓๒๘ เป็นความผิดอันยอมความได้ตามประมวลกฎหมายอาญา มาตรา ๓๓๓ พนักงานสอบสวนจะทำการสอบสวนได้ต่อเมื่อมีคำร้องทุกข์ตามระเบียบตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๑ วรรคสอง แต่ข้อความในรายงานประจำวันรับแจ้งเป็นหลักฐาน ระบุแต่เพียงว่าผู้เสียหายทั้งสามมาแจ้งความไว้เป็นหลักฐานเพื่อจะได้นำเสนอผู้บังคับบัญชาระดับสูงเพื่อพิจารณาต่อไป จึงมิใช่เป็นการมอบคดีให้พนักงานสอบสวนดำเนินการตามกฎหมาย ไม่เป็นคำร้องทุกข์ตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒(๗) เพราะขณะแจ้งยังมีได้มีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษการสอบสวนความผิดฐานนี้ต่อมาภายหลังจึงเป็นการไม่ชอบ พนักงานอัยการไม่มีอำนาจฟ้องจำเลยในฐานะความผิดดังกล่าวตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๒๐

คำพิพากษาศาลฎีกา ๔๐๗๗/๒๕๔๙

มาตรา ๒(๗)

จำเลยไม่มีเจตนาแต่แรกที่จะขายแผ่นซีดีภาพยนตร์ที่ละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหาย แต่เป็นกรณีที่ฝ่ายผู้เสียหายได้ชักจูงใจหรือก่อให้เกิดจำเลยกระทำความผิดฐานละเมิดลิขสิทธิ์ จึงไม่อาจถือได้ว่าเป็นผู้เสียหายตามกฎหมาย การแจ้งความร้องทุกข์จึงไม่ใช่การแจ้งความร้องทุกข์ตามกฎหมาย ทำให้การสอบสวนไม่ชอบ และโจทก์ไม่มีอำนาจฟ้อง

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๑๔๘/๒๕๕๐

มาตรา ๒(๗)

แม้ตามคำฟ้องจะระบุว่า ช. เป็นผู้เสียหาย แต่ในคำฟ้องก็มีข้อความต่อไปว่า ลิขสิทธิ์ตามฟ้องเป็นของ ม. สำหรับดนตรีกรรม เพลง "พี่ชาย" และ ค. สำหรับดนตรีกรรมเพลง "ลมเพ ลมพัด, โมรา และรอยทาง" ส่วนในความตอนท้ายของคำฟ้องก็

มีข้อความว่าผู้เสียหายซึ่งคือ ช. ได้ร้องทุกข์ต่อพนักงานสอบสวนโดยทำคำฟ้องโจทก์ได้อ้างสัญญาซื้อขายสิทธิมาด้วย ซึ่งถือว่าสัญญาซื้อขายสิทธิดังกล่าวเป็นส่วนหนึ่งของคำฟ้อง และในข้อ ๗ ของสัญญาซื้อขายสิทธิระบุว่า เจ้าของลิขสิทธิ์คือ ม. และ ค. ได้ตกลงให้ ช. เป็นผู้ดำเนินการแจ้งความร้องทุกข์ รวมทั้งมีสิทธิมอบอำนาจช่วง ดังนี้ การร้องทุกข์โดยผู้เสียหายคือ ช. ต่อพนักงานสอบสวนตามคำบรรยายฟ้องจึงถือได้ว่าคดีมีการร้องทุกข์โดยชอบด้วยกฎหมายแล้ว

คำพิพากษากฎีกาที่ ๔๘๒๖/๒๕๕๐

มาตรา ๒ (๗) ประกอบมาตรา ๑๒๓

แม้ในบันทึกประจำวันผู้รับมอบอำนาจผู้เสียหายจะแจ้งเฉพาะชื่อและที่อยู่ของตน รวมทั้งการที่ผู้เสียหายมอบอำนาจให้ร้องทุกข์ดำเนินคดีแก่ผู้กระทำการละเมิดลิขสิทธิ์ของผู้เสียหายในเขตพื้นที่ของสถานีตำรวจที่เกี่ยวข้อง แต่ผู้รับมอบอำนาจผู้เสียหายได้แจ้งด้วยวาจาเพิ่มเติมทางโทรศัพท์ถึงสถานที่ที่ความผิดเกิดและเมื่อจับกุมผู้กระทำผิดได้แล้ว ผู้รับมอบอำนาจผู้เสียหายได้ให้การเพิ่มเติมเกี่ยวกับพฤติการณ์เกี่ยวกับการกระทำความผิด ความเสียหายที่ได้รับ และชื่อผู้กระทำผิด ถือได้ว่าเป็นคำร้องทุกข์ตามกฎหมายที่มีรายละเอียดครบถ้วนตามป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๗) ประกอบด้วยมาตรา ๑๒๓ แล้ว

คำพิพากษากฎีกาที่ ๘๔๗๐/๒๕๕๔

มาตรา ๒ (๑๐)

การใช้สายลับช่วยล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนเป็นเพียงการกระทำเท่าที่จำเป็นและสมควรในการแสวงหาหลักฐานในการกระทำความผิดของจำเลยตามอำนาจในป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๑๐) ชอบที่เจ้าพนักงานตำรวจจะกระทำได้เพื่อให้ได้โอกาสจับกุมจำเลยพร้อมด้วยพยานหลักฐาน ดังนี้ การใช้สายลับไปล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนจากจำเลย จึงเป็นเพียงวิธีการพิสูจน์ความผิดของจำเลยไม่เป็นการแสวงหาหลักฐานโดยมิชอบ จึงมิใช่เป็นการใช้ให้ไปกระทำความผิดและแม้จะไม่ได้นำตัวสายลับมาเป็นพยานในชั้นศาลเนื่องจากเพื่อประโยชน์แก่ราชการในภายหน้าหรือเพื่อความปลอดภัยของสายลับก็ตาม ย่อมอยู่ในดุลพินิจของโจทก์ ซึ่งหากโจทก์เห็นว่าพยานหลักฐานที่น่าสืบมาเพียงพอที่จะพิสูจน์ความผิดของจำเลยได้แล้ว ก็หาจำต้องนำตัวสายลับดังกล่าวมาเป็นพยานในชั้นศาลด้วยไม่

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๘๑/๒๕๕๑

มาตรา ๒ (๑๐)

การใช้สายลับล่อซื้อเมทแอมเฟตามีนเป็นเพียงการกระทำเท่าที่จำเป็นและสมควรในการแสวงหาพยานหลักฐานในการกระทำความผิดของจำเลยตามอำนาจใน ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๑๐) ชอบที่เจ้าพนักงานตำรวจจะกระทำได้เพื่อให้ได้โอกาสจับกุมจำเลยพร้อมด้วยพยานหลักฐาน อันเป็นเพียงวิธีการพิสูจน์ความผิดของจำเลย ไม่เป็นการแสวงหาพยานหลักฐานโดยมิชอบ

คำพิพากษาศาลฎีกา ๓๒๐๘/๒๕๔๙

มาตรา ๒ (๑๕) , มาตรา ๑๘๒ วรรคสองและวรรคสาม, ๒ (๓)

ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๘๒ วรรคสองและวรรคสาม กำหนดให้ศาลอ่านคำพิพากษาในศาลต่อหน้าคู่ความโดยเปิดเผย เมื่ออ่านแล้วให้คู่ความลงลายมือชื่อไว้ และมาตรา ๒ (๑๕) ได้ให้คำจำกัดความของคำว่า “คู่ความ” ไว้ว่า หมายความว่า โจทก์ฝ่ายหนึ่งและจำเลยอีกฝ่ายหนึ่ง ซึ่งมาตรา ๒ (๓) “จำเลย” หมายความว่า บุคคลซึ่งถูกฟ้องยังศาลแล้วโดยข้อหาว่าได้กระทำความผิด ดังนั้น ทนายจำเลยจึงมิได้เป็นจำเลยหรือเป็นคู่ความตาม ป.วิ.อาญา เมื่อศาลอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ให้จำเลยซึ่งเป็นคู่ความในคดีฟังและให้จำเลยลงลายมือชื่อไว้แล้ว โดยจำเลยเคยยื่นคำร้องขอคัดสำเนาเอกสารในสำนวนเพื่อยื่นอุทธรณ์และขอขยายระยะเวลายื่นอุทธรณ์ด้วยตนเอง และจำเลยพูดและฟังภาษาไทยได้บ้าง แสดงให้เห็นได้ว่าจำเลยเข้าใจผลแห่งคำพิพากษาโดยไม่ต้องมีล่าม จึงเป็นการดำเนินการตามกฎหมายว่าด้วยการอ่านคำพิพากษาโดยชอบแล้ว ส่วนการที่ศาลชั้นต้นมิได้แจ้งวันนัดอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ให้ทนายจำเลยทราบ จะเป็นการจำกัดสิทธิของจำเลยที่จะได้รับการปรึกษากับทนายจำเลยในการยื่นฎีกาหรือไม่อย่างไร ก็ไม่เป็นเหตุให้การอ่านคำพิพากษาศาลอุทธรณ์ภาค ๗ ที่ชอบด้วยกฎหมายกลับกลายเป็นไม่ชอบด้วยกฎหมาย

แนวข้อสอบ**คำถาม** มาตรา ๒ (๔)

บุคคลตามข้อใดไม่ใช่ผู้เสียหายในคดีอาญา

- ก. นายแดงเป็นเพียงแต่เจ้าของที่ดินที่รถยนต์และเต็นท์ตั้งอยู่ในขณะเกิดเหตุเท่านั้น
- ข. นางสาวประกายซึ่งเป็นเจ้าของทรัพย์สินที่ถูกลักไป
- ค. นายดำซึ่งถูกหลอกลวงเอาทรัพย์สินไปซึ่งไม่ใช่เจ้าของทรัพย์สิน
- ง. ไม่มีข้อใดถูกต้อง

ตอบ ข้อ ก ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๗๔๗๗/๒๕๕๑

โจทก์เพียงแต่เป็นเจ้าของที่ดินที่รถยนต์และเต็นท์ตั้งอยู่ในขณะเกิดเหตุเท่านั้น มิได้เป็นเจ้าของหรือผู้ครอบครองดูแลรักษาและรับผิดชอบในทรัพย์สินดังกล่าวด้วย โจทก์จึงไม่ใช่ผู้เสียหายในความผิดฐานบุกรุกตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔)

คำถาม มาตรา ๒(๔)

คดีอาญาเรื่องหนึ่ง ร.ต.ท.รีนเริงเป็นพนักงานสอบสวนจะเป็นโจทก์ยื่นฟ้องนายอำนาจในความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนได้หรือไม่ เพราะเหตุใด

- ก. ได้ เพราะความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดร้ายแรง
- ข. ได้ เพราะความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน
- ค. ไม่ได้ เพราะความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดอาญาแผ่นดินและ ร.ต.ท.รีนเริง มิใช่บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว
- ง. ไม่มีข้อใดกล่าวถูกต้อง

ตอบ ข้อ ค ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๑๖๓๗/๒๕๕๘

ความผิดฐานจำหน่ายเมทแอมเฟตามีนเป็นความผิดอาญาแผ่นดิน ซึ่งรัฐเป็นผู้เสียหาย โจทก์เป็นเพียงพนักงานสอบสวน แม้จะเป็นเจ้าพนักงานของรัฐ แต่กฎหมายให้มีอำนาจและหน้าที่ทำการสอบสวนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๖) เท่านั้น และโจทก์ก็มีใช้บุคคลผู้ได้รับความเสียหายเนื่องจากการกระทำความผิดดังกล่าว โจทก์จึงมิใช่ผู้เสียหายตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๔) ไม่มีอำนาจฟ้องขอให้ลงโทษจำเลยในข้อหาดังกล่าว

คำถาม มาตรา ๒(๗)

ข้อใดกล่าวถึง “คำร้องทุกข์” ตาม ป.วิ.อาญา ได้ถูกต้อง

- ก. หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย
- ข. หมายความว่า การที่ผู้เสียหาย หรือผู้กล่าวโทษ ได้กล่าวต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ
- ค. หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตามซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ
- ง. หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย

ตอบ ข้อ ค ให้ดูความหมายตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๒ (๗) ที่บัญญัติว่า ในประมวลกฎหมายนี้

(๗) “คำร้องทุกข์” หมายความว่า การที่ผู้เสียหายได้กล่าวหาต่อเจ้าหน้าที่ ตามบทบัญญัติแห่งประมวลกฎหมายนี้ ว่ามีผู้กระทำความผิดขึ้น จะรู้ตัวผู้กระทำความผิดหรือไม่ก็ตาม ซึ่งกระทำให้เกิดความเสียหายแก่ผู้เสียหาย และการกล่าวหาเช่นนั้นได้กล่าวโดยมีเจตนาจะให้ผู้กระทำความผิดได้รับโทษ

คำถาม มาตรา ๒(๔)

บุคคลตามข้อใดที่ไม่เป็นผู้เสียหายในคดีอาญา

- ก. ผู้ครอบครองสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในกรณีฟ้องผู้อื่นในความผิดฐานบุกรุก
- ข. ผู้จัดการมรดกในฐานะผู้ครอบครองดูแลจัดการทรัพย์สินมรดก ในกรณีฟ้องผู้ยกยอกทรัพย์สินมรดก
- ค. ขั้บรรดโดยประมาททั้งสองฝ่าย บุตรผู้ตายฟ้องคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง
- ง. บุคคลตามข้อ ก และ ค

ตอบ ข้อ ง ทั้งนี้ ตามฎีกาที่ ๙๒๘/๒๕๒๐ ที่ว่าผู้ครอบครองสาธารณสมบัติของแผ่นดินสำหรับพลเมืองใช้ร่วมกัน ในกรณีฟ้องผู้อื่นในความผิดฐานบุกรุก ไม่ใช่ผู้เสียหายในคดีอาญา และฎีกาที่ ๔๔๖๑/๒๕๓๙ เป็นกรณีขั้บรรดโดยประมาททั้งสองฝ่าย บุตรผู้ตายฟ้องคู่กรณีอีกฝ่ายหนึ่ง ไม่เป็นผู้เสียหาย

คำถาม มาตรา ๒(๔)

ตามคำพิพากษาศาลฎีกาต่อไปนี้ ข้อใดที่กล่าวถึงผู้เสียหายในคดีความผิดฐานฉ้อโกงได้ถูกต้อง

- ก. เอาเช็คของผู้อื่นไปหลอกหลวงธนาคารให้จ่ายเงิน ธนาคารซึ่งเป็นเจ้าของเงินและเจ้าหน้าที่ธนาคารที่ถูกหลอกหลวง เป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกง (ฎีกาที่ ๒๑๙๓/๒๕๓๔)
- ข. ผู้ที่ถูกหลอกหลวงนั้นเป็นผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกงได้ แม้มิได้เป็นเจ้าของทรัพย์สินด้วย(ฎีกาที่๑๓๔๑/๒๕๔๕)
- ค. ผู้เสียหายในความผิดฐานฉ้อโกง ได้แก่ ผู้ที่ถูกหลอกหลวงและรวมถึงเจ้าของทรัพย์สินด้วย (ฎีกาที่ ๔๖๘๔/๒๕๒๘ (ประชุมใหญ่))
- ง. ถูกทุกข้อ

ตอบ ข้อ ง ทั้งนี้ ตามคำพิพากษาศาลฎีกาที่อ้างมาในแต่ละข้อ

คำถาม

มาตรา ๒(๔)

นายเขียวลงเอาบัตร เอ.ที.เอ็ม. จากนายแดงซึ่งเป็นลูกค้าของธนาคารแล้วนำไปถอนเงินจากตู้เอทีเอ็ม กรณีดังกล่าว ใครเป็นผู้เสียหายในคดีนี้

- ก. ถือว่าเป็นเงินของนายแดงลูกค้าแล้ว นายแดงจึงเป็นผู้เสียหาย
- ข. แม้จะถือว่าเป็นเงินเป็นของลูกค้าแล้ว แต่ก็ถือว่าทั้งธนาคารและนายแดงเป็นผู้เสียหาย
- ค. นายเขียวและนายแดงเป็นผู้เสียหาย
- ง. ข้อ ก และ ข ถูกต้อง

ตอบ ข้อ ก ตามคำพิพากษาฎีกาที่ ๖๗๑/๒๕๓๙ ซึ่งวางหลักว่า

การที่จำเลยรับอาสาว่าจะนำบัตร เอ.ที.เอ็ม. ของผู้เสียหายไปตรวจสอบยอดเงินในบัญชีเงินฝาก แต่กลับนำบัตรดังกล่าวไปเบิกถอนเงินจากตู้เอ.ที.เอ็ม. ดังนั้น การที่จำเลยใช้บัตรเอ.ที.เอ็ม. ของผู้เสียหายไปกดถอนเงิน ถือได้ว่าเงินที่จำเลยได้จากการกดถอนดังกล่าวนี้เป็นเงินของผู้เสียหายแล้ว การกระทำของจำเลยจึงเป็นความผิดฐานฉ้อโกง

มาตรา ๕ ผู้มีอำนาจจัดการแทน

บุคคลเหล่านี้จัดการแทนผู้เสียหายได้

- (๑) ผู้แทนโดยชอบธรรมหรือผู้อนุบาล เฉพาะแต่ในความผิดซึ่งได้กระทำต่อผู้เยาว์ หรือผู้ไร้ความสามารถซึ่งอยู่ในความดูแล
- (๒) ผู้บุพการี ผู้สืบสันดาน สามีหรือภริยาเฉพาะแต่ในความผิดอาญาซึ่งผู้เสียหายถูกทำร้ายถึงตายหรือบาดเจ็บจนไม่สามารถจะจัดการเองได้
- (๓) ผู้จัดการหรือผู้แทนอื่น ๆ ของนิติบุคคล เฉพาะความผิดซึ่งกระทำลงแก่นิติบุคคลนั้น

คำพิพากษาศาลฎีกา

คำพิพากษาศาลฎีกา ๗๒๓๘/๒๕๕๙

มาตรา ๕ (๑), ป.วิ.แพ่ง มาตรา ๕๖ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๕

ขณะที่โจทก์รวมทั้งสองยื่นคำร้องขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการและศาลชั้นต้นมีคำสั่งอนุญาตนั้น โจทก์รวมทั้งสองยังมีอายุไม่ครบ ๒๐ ปีบริบูรณ์หรือบรรลุนิติภาวะโดยการสมรสตาม ป.แพ่ง มาตรา ๑๙ และมาตรา ๒๐ และผู้เสียหายในคดีอาญาซึ่งยังเป็นผู้เยาว์จะขอเข้าเป็นโจทก์ร่วมกับพนักงานอัยการต้องกระทำโดยผู้มีอำนาจจัดการแทนตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๕ (๑) การที่โจทก์รวมทั้งสองซึ่งยังเป็นผู้เยาว์ขอเข้าร่วมเป็นโจทก์ด้วยตนเอง จึงมิได้เป็นไปตามบทบังคับว่าด้วยความสามารถของบุคคลตามกฎหมาย แต่ศาลฎีกาจะยกคำร้องหรือไม่รับพิจารณาเสียทีเดียวยังไม่ได้ ชอบที่ศาลฎีกาจะสั่งแก้ไขข้อบกพร่องเสียก่อนตามนัยแห่ง ป.วิ.แพ่ง มาตรา ๕๖ วรรคสอง ประกอบ ป.วิ.อาญา มาตรา ๑๕ แต่เมื่อนับอายุของโจทก์รวมทั้งสองในขณะที่ยื่นคำร้องระหว่างพิจารณาของศาลฎีกา โจทก์รวมทั้งสองมีอายุเกิน ๒๐ ปี พ้นจากภาวะผู้เยาว์และบรรลุนิติภาวะแล้ว จึงไม่มีความจำเป็นและไม่มีเหตุที่ศาลฎีกาจะต้องมีคำสั่งให้แก้ไขข้อบกพร่องในเรื่องความสามารถของโจทก์รวมทั้งสองอีก

คำพิพากษาศาลฎีกาที่ ๑๓๕๒ / ๒๕๕๔

มาตรา ๕ (๓)

จำเลยทำเอกสารเท็จยื่นขอเบิกเงินค่ารักษาพยาบาลจากเจ้าหน้าที่ฝ่ายการเงินของมณฑลทหารบกที่ ๓๑ แม้ค่ารักษาพยาบาลดังกล่าวอยู่ในความดูแลรับผิดชอบของมณฑลทหารบกที่ ๓๑ แต่มณฑลทหารบกที่ ๓๑ เป็นเพียงหน่วยงานของกองทัพบกสังกัดกระทรวงกลาโหม ซึ่งตามพระราชบัญญัติจัดระเบียบราชการกระทรวงกลาโหม พุทธศักราช ๒๕๐๓ มาตรา ๑๗ กำหนดให้กองทัพบกเป็นนิติบุคคล มณฑลทหารบกที่ ๓๑ ไม่มีฐานะเป็นนิติบุคคลจึงไม่ใช่ผู้เสียหายหรือถือว่าเป็นผู้แทนอื่นตาม ป.วิ.อาญา มาตรา ๕ (๓) การที่พลตรี ศ. ผู้บัญชาการมณฑลทหารบกที่ ๓๑ มอบอำนาจให้พันโท ป. มาร้องทุกข์ให้ดำเนินคดีแก่จำเลยฐานฉ้อโกงซึ่งเป็นความผิดต่อส่วนตัวแทนกองทัพบก จึงถือว่าไม่มีการร้องทุกข์ พนักงานสอบสวนจึงไม่มีอำนาจสอบสวน